

Teater her i København og paa den Maade blive en virkelig farlig Konkurrent til det kongelige Teater, eller ogsaa at give ham Pension og saa binde ham til ikke at maatte tage en saadan fast Ansættelse ved et Teater i København. Man valgte altsaa det sidste. Og jeg vil føje til, at man gjorde det, ikke alene af disse materielle Grunde — Hensynet til Konkurrencen overfor det kongelige Teater —, men man gjorde det ogsaa, fordi en saadan Fremgangsmaade var i ganske nøje Overensstemmelse med, hvad der tidligere var blevet gjort, og formentlig ogsaa velbegrundet. Det har altid været Praksis, det samme blev gjort overfor Fru Hennings og andre betydelige Kunstnere, saa man syntes ikke godt at kunne gøre andet overfor Dr. Mantzius, som ogsaa havde ydet Teatret meget stort og værdifuldt Arbejde gennem mange Aar. Naar det saa bebrejdes Dr. Mantzius, at han, efter at have faaet sin Afsked af Helbredshensyn med Pension, senere er optraadt baade i Udlandet og i Provinserne og har deltaget i Filmsoptagelser, maa man dog erindre, at den Virksomhed, som han der har optaget — i hvert Fald i det Omfang, hvori han har drevet den —, ikke har samme Karakter eller kan sammenstilles med en fast Ansættelse ved det kongelige Teater. For en Skuespiller af Dr. Mantzius' Art, en Skuespiller altsaa, der vil blive ganske uhyre brugt, vil hans Virksomhed med Nødvendighed medføre et stadigt, et omfattende, et sammenhængende Arbejde, hvor der ikke kan blive det Pusterum eller den Hvile, som der ellers kan være Tale om. Med Hensyn til den Bevilling eller Tilladelse, som er givet Dr. Mantzius til at optræde i København nu, maa jeg sige, at det er lidt af en Misforstaaelse at sige, at han optræder ved et Teater i København. Det er ikke rigtigt, saaledes kan man ikke udtrykke det. Nej, der er dannet et scenisk Samfund, det vil sige en Forening, hvis Medlemmer betaler Kontingent, og som vil opføre 8 Forestillinger, og den Bevilling, der er givet Dr. Mantzius, er da en Tilladelse til at optræde ved enkelte af disse 8 Forestillinger. Saaledes lyder Bevillingen. Naar der staa „enkelte“, ved jeg selvfølgelig ikke, hvor mange det bliver, men det bliver altsaa ikke alle 8 Forestillinger, han skal optræde ved — skal vi sige 6 eller 4 (*Ivar Berendsen*: 3), ja, maaske kun 3. Denne Bevilling er, maa man ogsaa huske paa, kun givet for indeværende Sæson, og der er ikke givet Dr. Mantzius allermindeste

Forventning om, at der skal ske nogen Fornyelse. Sagen drejer sig altsaa om det, jeg her har nævnt, saa jeg synes ikke, der egentlig er saa meget at sige dertil. Skulde Dr. Mantzius ville finde paa at tage fast Engagement eller optræde som Gæst ved nogen anden Scene her i København end ved det kongelige Teater, har han forspildt sin Pension.

De ærede Medlemmer fra Nørresundby (Nørgaard) og for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og ogsaa det ærede Medlem fra Vemming (Jensen-Sønderup) omtalte atter i Aar, som de har gjort de to foregaaende Aar ved Finanslovsforslagsbehandlingen, de kommunale Efterskoler eller, som altsaa det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds gerne vil have dem kaldt: Ungdomsskolen. Det var særlig det ærede Medlem fra Nørresundby, der lagde Vægt paa, at disse Skoler ogsaa skulde kunne stiftes paa privat Initiativ. Jeg skal derom ikke sige andet end det, jeg altid har sagt, at saa længe der er en Mulighed for, at det er Kommunerne, som staa i Spidsen, og som betaler Halvdelen, saa er og bliver der en Garanti for, at disse Skoler ikke udarter, en Garanti, som man ikke vilde kunne have, naar det overlodes rent til det private Initiativ. Nu gaar det jo i Regelen saaledes, at disse Skoler de allerfleste Steder egentlig fremkommer ved privat Initiativ. Naar disse Sager kommer ind, og man ser, hvordan det er gaaet til, er det næsten altid gaaet saaledes til, at private Folk, i Regelen Præsten eller en Lærer i Kommunen, har henvendt sig til Kommunalraadet og sagt: Vi har dette Lokale, vi har de og de Lærere, vil I være med til den Sag og altsaa ifølge Loven give Halvdelen, naar Staten giver Halvdelen? Saa er det ganske vist Kommunen, der indsender Begæringen, og Kommunen, der staa i Spidsen. Men hvad vil det sige? Det vil sige, at naar Kommunen saaledes tager Sagen op efter Aftale med Præsten og den paagældende Lærer, saa har man tillige faaet Skolekommissionen med, og saa har man en Garanti for, at saavel Skolekommissionen som Sogneraadet har Indflydelse paa, hvad det er for en Mand, der bliver valgt til Lærer, om det er en Mand, der egner sig dertil. Lader man sig derimod nøje med det rent private Initiativ, kan jo enhver som helst Mand, der mener at kunne gøre Forretning paa dette Punkt, lave en Skole, og saa vil dette uvægerligt føre med sig, at det kommunale Initiativ fuldstændigt